مـــژوو لـــه دوو ئاراســـتەی تـماركراودا … نووسینی: ئەحمەد كامەران

هەركاتـك كە ناوی مـژوو دەهـنرێت پـوێستە لە دوو ئاراستەدا كـی بكەینەوە:
*ئاراستەی یەكەم (مـژووی سپی)
*ئاراستەی دووەم (مـژووی ڕەش)

هەربـۆیە مـژوو دەكرێتە دوو ئاراستە چوونكە گـرانەوەی ڕووداوەكانە لە ڕابردودا, وە هەروەها من لەم باسەم دا دەمەوێ تیشك بخەمە سەر مـژووی كەسە فەرمانـڕاوەكان كەبە درێژایی مـژوو لە نـو لاپەـڕەكانی مـژوودا گوزەریان كردوە بە, بە دووئاراستەی جیاوازدا.
بەـام ئەوەی گرنگە لە كاتی نووسینەوی مـژوو پـوێستە هەوڵی دوورگەوتنەوە بدرێت لە نەتەوە پەرستی و شـۆڤـنیزمی و نەچوونە ژێر باری ئاینەوە, هەركاتـك لە نوسینەوەی مـژوودا بكەوینە ژێر ئەم سێ ئایدیاوە , لە دەرئەنجام دا لاپەـڕەكانی مـژوو دەشـوێـنین و لەهەمان كاتیشدا ستەمی مـژوویی ئەنجام دەدەین,بـۆیە پـوێستە مـژووی ڕەش وە هەروەها مـژووی سپی وەكو خـیان تـماری بكەین بـ نەوەكان پاش خـمان.

لە كاتی هاتنە سەر تەختی هەر فەرمانـڕەوایەك بە درێژایی مـژوودا, هەموو جـارە كارو كردەوەیەك ئەنجام دەدات و لە هەموو خـشیەكانی ژیاندا خـی بـ بەش ناكات بەـام ئەوكاتەی كە دەكەوێتە سەر لـوتكەی مەرگدا, ئیتر هەموو شتـكی لە یاد دەچـتەوە وە تەنها بیری لای ئەوەیە كە چـن خـی لەم لـوتكەی مەرگەدا ڕزگار بكات, بـگومان ڕزگار بوون لە لـوتكەی مەرگ شتـكی مەحالە چوونكە ئیتر زەنگی مردن بـ ئەو كەسە لـدراوە دەبـت خـی بـی ملكەچ بكات,بەـام پاش كـتایی هاتنی دەسەـاتی ئەو فەرمانـڕەوایە وە نەمانی لەسەر ژیان دا,تاكە شت لە پاش خـی بەجـی دەهـێتەوە ئەویش مـژووەكەیتی بە درێژایی ئەو ڕـژگارانەی كە بەـێیان كردوە,واتە ئەو دەسەـات دارە بە درێژایی ئـەو تەمەنـەی كـە ژیـاوە و خـاوەنی دەسـەـات بـووە چ جـارە كـارو كردەوەیەك ئەنجام داوە,بـگومان ئەوە تەنها مـژوو بـ ئەو دەسەـات دارە شاهـێتی دەدات,بـۆیە ئـستا لـڕەوە دووبارە ئاراستەی مـژوو خـی لە دوو ئاراستەدا دەبینـێتەوە, كە ئەویش لە سەرەتادا باسم لـوەی

کرد که گوتمان بریتیه له مژووی هەش و مژووی سپی, واته ئەو دەسەلات دارەی که به درۆزایی تەمەنی بەردەوام هەوڵی خۆش گوزەرانی و ئاوەدانی داوە بۆ خەڵکەکەی وە لەهەمان کاتیشدا خۆیشی پاراستوە لە هەموو جۆرە جەنگێك و کاولکاریەك بۆ سەر خاك و نەتەوەیەکی بەرامبەری دا, بۆیە لە نێو لاپەڕەکانی مژوودا ئەم جۆرە دەسەلات دارە بە مژووی سپی تۆماردەکرێت کە ئەمەش بۆنەوەکانی ئەو نەتەوەیە و وەلەهەمان کاتیشدا بۆ نەوەکانی هەموو جیهان بە جێگای شانازی دادەنرێت ,هاوکاتیش بە پێچەوانەی ئاراستەی یەکەم دا ئاراستەی دووەمیش لەنێو لاپەڕەکانی مژوودا خۆی دەبینرێتەوە, ئەم ئاراستەیەش دەتوانم بڵێم زۆرترین ئاراستەیە کە لە نێو مژوودا بەرچاومان دەکەوێت کە ئەویش (مژووی هەشە) ئەم ئاراستەیە پێچەوانەی ئاراستەکەی تۆرە, واتە هەر دەسەلات دارێك لە پاش ماڵئاوایی کردنی لەژیان دا,وە بەدرۆزایی ئەو ماوە دەسەلات داریەی کە هەیبووە لە بەرامبەر خەڵکەکەی دا کە تێیدا بەبەردەوامی هەوڵی چەوسانەوەی خەڵك و ئارەزووکردنی بۆ بەرپاکردنی جەنگ وکاوەکاری داوە, هەربۆیە ئەم جۆرە دەسەلات دارە لە (مژووی هەش) تۆماردەکرێت, کە زۆرجاران دەبێتە مایەی شەرمەزاری بۆ ئەو نەتەوەیە کە دەسەلات دارێکی لەم جۆرەی دا هەبووە.

هەرکاتێك گوێبیستی چەند کەسایەتیەکی مژوویی دەبینەوە وەکو (غاندی وگیڤارا و ماندێلا)…هتد لەگەڵ چەندین کەسایەتی تری هاوشێوەی ئەوان, کە توانیویانە ئەم کەسایەتیانە بۆ خۆیان مژوویەکی سپی تۆمار بکەن لە نێو لاپەڕەکانی مژوودا, کە لەهەمان کاتدا نەتەوەکانی خۆیان و نەتەوەکانی دیکەش شانازیان پێوە بکەن, چوونکە ئەم کەسانە خۆیان بە دەنگی ڕاستەقینەی هەژاران داناوە و تەواوی ژیانی خۆیان و هەموو خۆشیەکانی ژیانیان پشت گوێ خستووە لە پێناو بەدەست هێنانی خۆشگوزەرانی بۆ نەتەوەکانیان و بەرپاکردنی ئاشتی و ئارامی لە تەواوی جیهاندا, کەچی لە پاڵ ئەوەشدا کەسانی لەم جۆرە بەبەردەوامی ڕوبەرووی هێرش و زیندان و تیرۆکردن دەبنەوە,هۆکارەکەیشی بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە کە ئێمە لەسەر گۆیەکی زەویدان ڕۆژەی کەسانی خراپەکار و خوێن ڕژ زۆرترە لە کەسانی باش و ئاشتی خوازدا.

*جیاواز لەوانەی کە باسم لێوەی کرد ئەگەر باسی کەسێکی تری ئەم سەردەمەدا بکەم کە بەردەوام خۆی لەنێو لاپەڕە ڕەشەکانی مژوودا تۆمار دەکات کە ئەویش (ڕەجەب تەیب ئەردۆغانە) کە کەسێکی خراپەکارو شەخوازی مژووە, بەردەوام ئارەزووی لە جەنگ و

کاوکاریه وه بەهەی ئەو جەنگ و کاوکاریانەی کە بەرپایان دەکات بۆ سەر وڵات و ناوچەی دیکەدا بووەتە بکوژی سەربازی وڵاتی خۆی دا,کە ئەمەش دەبێت کەس و کاری ئەو سەربازانە لە کەسکی لەم جۆرەدا خۆش نەبن چوونکە لەسەر شتی بکەدا گیانی خۆیان لە دەست دەدەن, تەنها لە بەرژەوەندی سەرکەکەیانە ئەم جەنگ و کاولکاریانەی, بەڵام ئاخۆ کەسکی لەم جۆرەدا کە بەردەوام خوێنی بۆ تاوان دەژێنێت لەسەر خاکی خۆیدا بەبۆ هیچ تاوانکدا, دەبێت ئەم کەسە ویژدانی چۆن ئاسوودە بێت لە وکاتەی سەر دەنێتەوە بەسەر بالیفەکەی , بۆیە ئەم کەسانە ویژدانیان کۆچی دوایی کردوە,وە دەبێتیش میژوو بە بۆ ویژدانی باسی ئەم جۆرە کەسانە بکات.

*ئەم دنیایە کە ئێمەی تێدایین زۆر کورتە وە موڵکی هیچ کەسك نیە بۆ هەتا هتایە, بۆیە هەمووی بەجێی دەهێڵێتەوە هەتا تۆ لەم ژیانەدای و هەناسە دەدەیت بەردەوام کاری چاکە و ئاشتی و خۆشگوزەرانی بەرپا بکە بۆ دەوروبەرەکەت بەتایبەتی ئەوەی دەسەڵات دەگرێتە دەست چوونکە ئەرککی گەورەی مێژوویی دەکەوێتە سارشانی.